

KATİLİN ÖLDÜRÜLME KEYFİYETİ

Öldürmede ihsanı en fazla sağlayacak öldürme türlerinden birisi ile katilin öldürülebileceği doğrudur. Kılıçla öldürmek şart değildir. Kılıçla, asarak, ateşe atarak ve daha başka şekilde öldürmek caizdir. Öldürmede yalnızca tek şart vardır, o da, öldürürken kolaylıkla öldürmektir. Yani, suçluyu en kolay bir şekilde öldürecek bir aletin seçilmesidir. Müslim Şeddad b. Evs'den Nebi (ﷺ)'nin şöyle söylediğini rivayet etmektedir:

"Öldürdüğünüz zaman öldürme işlemini en güzel bir şekilde gerçekleştiriniz, boğazladığınız zaman kesme işlemini en güzel bir şekilde yapınız."¹

Burada istenilen husus öldürürken fazla acı çektirmeden öldürmektir. Öldürme için belli bir aletin seçilme şartı yoktur. لا قودَ إلا بالسَّيْفِ **"Kıyas ancak kılıçla yapılır"**² hadisine ait rivayet yollarının tümü zayıftır, hatta bu hadisin münker bir hadis olduğu bile söylenmiştir. Dolayısıyla delil olmaya elverişli değildir.

¹ Müslim K. Sayd ve'z Zebaih, 3615

² Tirmizi, K. Diyet, 1314

Ancak öldürme işleminin ne zaman tamamlanacağı hususunda doğru olan hükmün tenfizine hemen girişmemektir. Katilde kan hakkı bulunanların affetmelerinden ümidin tamamen kesilmesine kadar beklemek efdaldır. Çünkü onlar; öldürmek, diyet almak ve affetmek arasında muhayyerdirler. Bu nedenle bunlardan birini seçmeleri hususunda onlara yeterli sürenin verilmesi mutlaka gereklidir. Özellikle de Şari', affetmeye teşvik etmişken. Allahu Teala şöyle buyurmaktadır:

"Kim de kardeşi lehine bir şeyi affederse"¹

Yani, kan hakkına sahip olan kimse, din kardeşini affeder ve kısas uygulanmasından vazgeçer, onun isteğine uymak gerekir. Kan hakkına sahip olanlar bir kişiden daha fazla sayıda olup da onlardan bir tanesi affetse bile, kısas düşer. Rasulullah (ﷺ) şöyle buyurmaktadır:

"Her kimin bir yakını öldürülür ise o, iki hayırlı şeyden birisini yapmakta serbesttir. Ya fidye alır ya da (kısas gereği onun) öldürülmesini talep eder."²

Enes'den, dedi ki:

مَا رَفَعَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْءٌ فِيهِ الْقِصَاصُ إِلَّا أَمَرَ فِيهِ بِالْعَفْوِ "Rasulullah (ﷺ)'a götürülüp de kısas emirini verdiği

¹ Bakara-178

² Buhari, K. Lekatah, 2254

*hiçbir olay yoktur ki o hususta affetme talebinde bulunmuş olmasın."*¹

Katilde kan hakkı bulunanların önünde affetme veya diyet alma imkanı bulunduğu için; ya öldürme ile ya diyet almakla ya da affetme ile sonuçlanıncaya kadar hükmün infazını tehir etmek evladır.

Öldürme, diyet alma veya affetme seçeneklerinden birisini tercih etme hakkına öldürülenin varisleri sahiptir. Erkek veya kadın, sebep veya nesep farkı gözetilmeksizin öldürülenin tüm varisleri kan hakkına sahiptirler, dolayısıyla kısas hep birlikte onlar için yapılır, akile için yapılmaz. Çünkü kasten öldürme olayında diyetin katilin malından ödenmesi gereklidir, akilenin diyet ödemesi gerekmez. Bu nedenledir ki öldürülenin diyeti akileye değil varislerine ait bir haktır. Dolayısıyla affetmek de varislerinin hakkıdır. Varislerinden herhangi birisi affederse kısas düşer.

¹ İbni Mace K. Diyat, 2682; Ahmed b. Hanbel, 12743